

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

702

Vragen van het lid **Stellingwerf** (RPF) over *thuisonderwijs*. (Ingezonden 23 januari 1997)

1

Hebt u kennis genomen van de recente uitzending over het zogenaamde thuisonderwijs, waarbij ouders met principiële bezwaren tegen het reguliere (primaire) onderwijs hun kinderen zelf les geven?¹

2

Welke criteria worden gehanteerd bij het verlenen van toestemming aan ouders om hun kinderen thuis te onderwijzen?

3

Hoe beoordeelt u het feit, dat de leerresultaten van deze kinderen niet worden getoetst, terwijl zowel ouders als kinderen daar belang bij hebben?

4

Bent u bereid maatregelen te treffen, zodat toezicht op het thuisonderwijs kan plaatsvinden?

¹ NOVA, 22 januari jl.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Netelenbos** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen). (Ontvangen 21 februari 1997)

1

Ja.

2

Het geven of laten geven van huisonderwijs is sinds de inwerkingtreding van de Leerplichtwet 1969 niet meer een grond voor vrijstelling van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school of instelling is ingeschreven en deze regelmatig bezoekt. Wel geeft artikel 5, aanhef en onder b, van de Leerplichtwet 1969 als grond aan voor een beroep op vrijstelling van deze inschrijvingsplicht het hebben van overwegende bezwaren tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning, of bij het ontbreken van een vaste verblijfplaats, op alle binnen Nederland gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden. Ouders/verzorgers, die menen voor een dergelijke vrijstelling in aanmerking te komen, dienen op grond van artikel 6 van de Leerplichtwet 1969 aan burgemeester en wethouders van de gemeente van inschrijving kennis te geven, dat zij voor de desbetreffende jongere een beroep doen op deze vrijstelling. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat onder «overwiegend bezwaar tegen de richting van het onderwijs» moet worden verstaan een bezwaar, dat zwaarder weegt dan het nadeel dat het kind geen onderwijs krijgt. Dit wordt een zo persoonlijke zaak geacht dat een zuivere beoordeling door een

of andere instantie niet mogelijk is. Burgemeester en wethouders of de leerplichtambtenaar dienen zich daarom te onthouden van een beoordeling van het gewicht van het bezwaar c.q. de inhoud van het (gewenste) onderwijs. Dit geldt volgens de lijn van de desbetreffende jurisprudentie ook voor de rechter. Wel mag en moet er worden nagegaan of de bezwaren zich inderdaad richten tegen de richting van het onderwijs. Een bezwaar tegen bijvoorbeeld de pedagogische inrichting of het volgens de ouders/verzorgers te cognitief zijn van het onderwijs, valt hier buiten. Ook kan en moet door burgemeester en wethouders of de leerplichtambtenaar worden nagegaan of er binnen redelijke afstand een school of instelling is waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden. Daarbij wordt voor wat betreft de afstand rekening gehouden met de leeftijd van de jongere waarbij voor oudere kinderen meestal een afstand van 20 km als grens wordt gehanteerd. Eveneens dient er een toetsing aan de vereisten van artikel 6 te gebeuren (is er een kennisgeving, is deze voor het eerst ten minste een maand voordat het kind leerplichtig werd ingediend, is deze op tijd jaarlijks opnieuw ingediend) en dient te worden nagegaan of voldaan is aan artikel 8, tweede lid, van de Leerplichtwet 1969 (bezocht de jongere niet in het jaar voorafgaande

aan de dagtekening van de kennisgeving een school of instelling van de richting waartegen bezwaar wordt gemaakt?)

Er is dan ook in dit geval geen sprake van het verlenen van toestemming door de verantwoordelijke overheid. Indien de leerplichtambtenaar meent dat het beroep op vrijstelling niet terecht is, zal deze proces-verbaal moeten opmaken in verband met het overtreden van artikel 2 van de Leerplichtwet 1969, waarna het oordeel aan de kantonrechter is.

3 en 4

Uit het voorgaande blijkt dat de wetgever een inhoudelijk oordeel aan de primair verantwoordelijke overheid, dat is de gemeentelijke, heeft willen ontzeggen. Dat wil niet zeggen dat er voor die overheid geen enkele taak is weggelegd.

Een kennisgeving geeft een vrijstelling van rechtswege. Daardoor wordt het kind buiten de sfeer van de leerplicht en het corresponderende toezicht geplaatst. Dit geldt impliciet ook voor de vraag of en hoe er toch door de ouders een voorziening wordt getroffen en welke kwaliteit die heeft. Dit zal overigens vaak onderwijs aan huis zijn. Het is dan een verantwoordelijkheid van de desbetreffende ouders zelf.

Overigens was er volgens door de gemeenten verstrekte gegevens in het schooljaar 1995/1996 in 160 gevallen sprake van een vrijstelling op grond van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet 1969.